

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Słupi (Jędrzejowskiej)

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupi jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 14 sołectw, w których zamieszkuje 4 397 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Krzysztof Nowak.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupi został powołany Uchwałą Nr X/44/90 Gminnej Rady Narodowej w Słupi z dnia 7 marca 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupi Jędrzejowskiej”.

Ośrodek posiada własny REGON 291171463 i NIP 656-20-38-028.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupi jest Pani Teresa Wajdzik.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr XXIX/165/2013 Rady Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 26 marca 2013 roku w sprawie nadania Statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Słupi. Zmiany do Statutu wprowadzono Uchwałą Nr XV/76/2016 Rady Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 31 marca 2016 r. – w § 1 uaktualniono akty prawne, w oparciu o które pracuje Ośrodek i ich publikatory oraz w § 6 dodano zadania wynikające z ustawy Karta Dużej Rodziny (Dz. U. z 2016, poz.785) oraz z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. 2016 r. poz.195).

Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupi z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupi.

Uchwałą Nr XXV/186/2002 Rady Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 31 stycznia 2002 r. w sprawie zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat, jak również tryb ich pobierania. Uchwała została przygotowana na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej z 29 listopada 1990 r., która obowiązywała do 2004 roku.

Uchwałą Nr XXXVII/212/2014 Rady Gminy w Słupi z dnia 30 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup

posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Uchwałę Nr XXXVII/213/2014 Rady Gminy w Słupi z dnia 30 stycznia 2014 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Uchwałę Nr XLIV/214/2014 Rady Gminy w Słupi z dnia 30 stycznia 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Uchwałę Nr XXXIX/112/2014 Rady Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 29 kwietnia 2014 roku w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020.

Uchwałę Nr XVII/85/2016 Rady Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 22 czerwca 2014 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018.

Upoważnienie Nr S.A.II/5012/16/2004 Wójta Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 25 maja 2004 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Upoważnienie Nr 2/2013 Wójta Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 15.10.2013 r. dla pracownika socjalnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupi Pani Justyny Ostrowskiej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Upoważnienie Nr /2014 Wójta Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 20.01.2014 r. dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Słupi do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 970/2016 z dnia 3 listopada 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.

Ami 2

125

2. Barbara Nowak - koordynator kontroli - Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 969/2016 z dnia 3 listopada 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Urzędu Gminy* pod poz. 4/2016.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 7 - 9 listopada 2016 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupi mieści się w budynku Urzędu Gminy w Słupi, tel. 41 38 16 034. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje 4 pomieszczenia, w tym pokój do rozmów indywidualnych. Pokoje wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe są dobre i dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest bezrobocie, niepełnosprawność i ubóstwo.

 3

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub w kasie Urzędu Gminy w Słupi.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Załącznik Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Słupi w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było 3 pracowników, tj.: kierownik i 2 pracowników socjalnych.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $4\ 397/2 = 2\ 199$ osób

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 2 199 osób. Ponadto nie jest spełniony wymóg art. 110 ust. 12, który mówi, że „ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2016 r. 930 ze zm.) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.)

Przebieg: 4

AB
KI

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 2 pkt 22 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż w 2016 r. do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 19 osób, w tym 14 to osoby samotne, a łączna kwota udzielonej dotychczas pomocy wynosi 73 640 zł. Za 17 osób Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybranych 10 teczek z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

OPS-ZS/000020/2015; OPS-ZS/000002/2015 oraz zmiana wysokości zasiłku OPS-ZS/000009/2015; OPS-ZS/000004/2016 i zmiana wysokości zasiłku OPS-ZS/000006/2016; OPS-ZS/000015/2015; OPS-ZS/000007/2015; OPS-ZS/000004/2015 i zmiana wysokości zasiłku OPS-ZS/000018/2015; OPS-ZS/000008/2016 i zmiana wysokości zasiłku OPS-ZS/000010/2016; OPS-ZS/000006/2015 i zmiana wysokości zasiłku OPS-ZS/000016/2015; OPS-ZS/000005/2015 i zmiana wysokości zasiłku OPS-ZS/000013/2015; OPS-ZS/000002/2016.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawierała dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Świadczenia stałe przyznawano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne miały prawidłowe publikatory, z tym że w ustawie k.p.a. nie podano daty jej wydania. Przytoczono także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji klientów objętych składką zdrowotną przywoływano także ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Podstawę prawną stanowią przepisy prawa, na których organ oparł się podejmując decyzję. Odprowadzanie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie w/w ustawy.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości przyznanego świadczenia, okresie na jaki zostało ono przyznane oraz o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym w okresie pobierania świadczenia. Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym powinna zostać przesłana stronie oddzielnym pismem.

W uzasadnieniu decyzji podawano termin wypłaty świadczeń. Zdaniem kontrolujących informacja ta powinna być zamieszczona w sentencji decyzji.

Decyzjom, w przypadku których wypłata świadczenia realizowana była przed ich uprawomocnieniem się, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, przywołując w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, a w postanowieniu i uzasadnieniu informując klienta, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W październiku 2015 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wszystkie osoby otrzymały postanowienia o wszczęciu postępowania z urzędu, ze względu na zmianę kryteriów. Wydano klientom zmieniające decyzje administracyjne, przed wydaniem których przeprowadzono rodzinne wywiady środowiskowe.

Decyzje o przyznaniu pomocy odbierane były osobiście przez osoby zainteresowane.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznaných świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, że do dnia kontroli Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał 10 osobom pomoc okresową na kwotę 10 820 zł. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS-ZO/000015/2016; OPS- ZO/000011/2016 oraz zmiana wysokości świadczenia
OPS-ZO/000014/2016; OPS-ZO/000002/2016; OPS-ZO/000004/2016;

OPS-ZO/000008/2016; OPS-ZO/000012/2016; OPS-ZO/000013/2016;
OPS-ZO/000016/2016; OPS-ZO/000017/2016; OPS-ZO/000020/2016.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdowały się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z Urzędu Gminy o wielkości gospodarstwa rolnego lub jego braku.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego (bez daty wydania), a także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta Gminy do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach.

Decyzjom, w przypadku których wypłata świadczenia realizowana była przed ich uprawomocnieniem się, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, przywołując w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, a w postanowieniu i uzasadnieniu informując klienta, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości udzielonej pomocy, okresie na jaki pomoc została przyznana oraz o sposobie i terminie wypłaty świadczenia. W kilku decyzjach brak było informacji, z jakiego powodu udzielono wsparcia.

W trzech sprawdzonych przypadkach pomoc przyznana była nie od miesiąca złożenia wniosku, ale od następnego.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, że pomoc w formie posiłków otrzymały ogółem 132 osoby, w tym do 7 roku życia – 37, do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 95 dzieci oraz na wnioski dyrektorów szkół pomoc przyznano 6 dzieciom. W 2016 roku do dnia kontroli Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku pieniężnego na zakup posiłku lub żywności 29 osób z 28 rodzin na kwotę 11 340 zł.

Przy 7

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Słupia:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów		Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
		styczeń - czerwiec	wrzesień - grudzień		
1.	Szkoła Podstawowa w Obiechowie	17	14	6,10 zł	gorący posiłek
2.	Szkoła Podstawowa w Słupi	41	36	4,00 zł	gorący posiłek
3.	Gimnazjum Publiczne w Słupi	17	16	4,00 zł	gorący posiłek
4.	Przedszkole Publiczne w Słupi	21	23	2,00 zł	gorący posiłek
5.	Bajkowe Przedszkole w Sieńsku	4		6,00 zł	gorący posiłek

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie styczeń - czerwiec opłacał posiłki dla 18 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem Gminy. Koszt posiłku wynosił od 3,50 zł do 8,20 zł. Od września do dnia kontroli Ośrodek pokrywa koszty posiłków dla 16 dzieci.

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie Gminy Słupia dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Wysokość zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności ustalano na podstawie indywidualnej sytuacji każdej rodziny. Brano pod uwagę sytuację materialną, zdrowotną oraz liczbę osób w rodzinie.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

OPS-290500/000120/2016; OPS-290500/000183/2016; OPS-290500/000198/2016;
 OPS-290500/000171/2016; OPS-290500/000110/2016; OPS-290500/000104/2016;
 OPS-290500/000088/2016; OPS-290500/000084/2016; OPS-290500/000074/2016;
 OPS-290500/000190/2016; OPS-290500/000193/2016; OPS-290500/000112/2016;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS-290500/000146/2016; OPS-290500/000131/2016; OPS-290500/000157/2016;
 OPS-290500/000147/2016; OPS-290500/000173/2016; OPS-290500/000170/2016;

OPS-290500/000139/2016; OPS-290500/000130/2016; OPS-290500/000158/2016;
OPS-290500/000145/2016; OPS-290500/000133/2016.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajdowała się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego (brak daty wydania), rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także odpowiednie uchwały Rady Gminy dot. Programu dożywiania. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem. Przytoczono także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych.

W podstawie prawnej decyzji informowano, że pomoc przyznana została w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 (t. j. M.P. z 2015 r. poz. 821).

W decyzjach przyznających zasiłek celowy brak art. 39 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, a w decyzjach na posiłek nie przywoływano art. 48 cytowanej ustawy.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, typ posiłku, kto jest organizatorem dożywiania oraz informację o koszcie 1 posiłku.

W uzasadnieniu decyzji na zasiłki celowe podawano termin realizacji świadczenia. Informacja ta powinna być umieszczona w postanowieniu decyzji.

W decyzjach przyznających posiłek, oraz zasiłek celowy na zakup posiłku, których realizacja była przed terminem ich uprawomocnienia się, w podstawie prawnej decyzji przywoływano art. 108 k.p.a. oraz informowano o tym fakcie klientów w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane były na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia 2016 r.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Słupi przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia

czy opału przeprowadzenie remontu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2016 do dnia kontroli, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS, udzieliła 31 osobom zasiłków celowych na kwotę 11 740 zł i 5 osobom specjalnych zasiłków celowych na kwotę 600 zł. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zakup środków czystości, leków, opału, żywności, odzieży i obuwia.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe:

OPS-ZC/WN/000086/2016; OPS-ZC/WN/000076/2016; OPS-ZC/WN/000106/2016;
OPS-ZC/WN/000006/2016; OPS-ZC/WN/000005/2016; OPS-ZC/WN/000099/2016;
OPS-ZC/NW/000089/2016; OPS-ZC/WN/000115/2016; OPS-ZC/WN/000110/2016;
OPS-ZC/WN/000069/2016; OPS-ZC/WN/000068/2016; OPS-ZC/WN/000109/2016;

Specjalne zasiłki celowe:

OPS-ZC/WN/000047/2016; OPS-ZC/WN/000065/2016; OPS-ZC/WN/000070/2016;
OPS-ZC/WN/000105/2016; OPS-ZC/WN/000095/2016.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Pomoc przyznawana była w oparciu o prawidłowe, aktualnie obowiązujące przepisy prawa – jedynie k.p.a. zostało przywołane bez daty wydania.

W postanowieniu decyzji na specjalne zasiłki celowe brak informacji, na jaki cel zostały przyznane świadczenia.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informowano osoby zainteresowane w postanowieniu i w uzasadnieniu, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie. Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupi nie realizuje pomocy w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną,

zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Gmina Uchwałą Nr XXV/186/2002 Rady Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 31 stycznia 2002 r. określiła zasady przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat, jak również tryb ich pobierania. Uchwała jest nieaktualna.

Z wyjaśnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że osoby starsze zamieszkują z rodzinami, które zapewniają im opiekę i pomoc. (Załącznik Nr 3 – Wyjaśnienie w sprawie usług opiekuńczych).

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował również zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2016 do dnia kontroli Ośrodek opłacał za pobyt 9 osób. W dniach kontroli w domach pomocy społecznej przebywało 7 osób. Łączny koszt pobytu osób z dps do dnia kontroli wynosił 151 229 zł.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest w wywiadach środowiskowych. Praca socjalna polegała w szczególności na: pomocy w kompletowaniu dokumentów o przyznanie świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS, KRUS, załatwianiu spraw urzędowych podopiecznych, pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności, pomocy w pisaniu pism, monitorowaniu osób kwalifikujących się do leczenia, monitorowaniu sytuacji osób starszych, samotnych w okresie zimy, monitorowaniu osób zagrożonych przemocą, współpracy z pielęgniarkami środowiskowymi dot. sytuacji zdrowotnej podopiecznych, współpracy z placówkami oświatowymi dot. sytuacji rodzinnej uczniów, monitorowaniu postępów w nauce, współpracy z policją.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w kontrolowanym okresie zawarto tylko 1 kontrakt socjalny.

Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupiu realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej posiada upoważnienie Wójta Gminy Słupia do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny. Ośrodek posiada opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny, który pracuje z 5 rodzinami, które potrzebują wsparcia w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Na zatrudnienie asystenta rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał środki finansowe w ramach Resortowego programu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz zasiłku celowego i specjalnego celowego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z UG o posiadaniu bądź nie gospodarstwa rolnego.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są dobre i klienci mają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Nie wnosi się zastrzeżeń do Statutu i Regulaminu Ośrodka Pomocy Społecznej.

Uchwała Nr XXV/186/2002 Rady Gminy Słupia Jędrzejowska z dnia 31 stycznia 2002 r. w sprawie zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat, jak również tryb ich pobierania została przygotowana na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej z 29 listopada 1990 r., która obowiązywała do 2004 roku.

Kierownik i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest niezgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej – w Ośrodku pracuje 2 pracowników socjalnych i na jednego pracownika przypada 2 199 mieszkańców.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, ale bez daty wydania tej ustawy, a także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przytoczono również upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W decyzjach, w przypadku których wypłata środków następowała przed ich uprawomocnieniem w podstawie prawnej wpisywano art. 108 k.p.a. oraz poinformowano klienta w sentencji oraz w uzasadnieniu, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W podstawie prawnej decyzji klientów objętych składką zdrowotną przywoływano ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych. Odprowadzanie składki zdrowotnej nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie w/w ustawy. Ponadto informacja o objęciu ubezpieczeniem zdrowotnym winna być wysyłana do świadczeniobiorcy odrębnym pismem.

W decyzjach przyznających zasiłki stałe termin wypłaty świadczeń podawano w uzasadnieniu decyzji.

W trzech sprawdzonych decyzjach na zasiłki okresowe pomoc przyznana była nie od miesiąca złożenia wniosku, ale od następnego, co jest niezgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto w kilku decyzjach brak było informacji, z jakiego powodu udzielono wsparcia.

W decyzjach przyznających zasiłek celowy z Programu dożywiania brak art. 39 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, a w decyzjach na posiłek nie przywoływano art. 48 cytowanej ustawy.

W decyzjach na zasiłki celowe z Programu dożywiania termin realizacji świadczenia przytoczono w uzasadnieniu decyzji.

Pozytywnym jest fakt, że wszystkie dzieci na terenie Gminy otrzymują gorący posiłek.

W postanowieniu decyzji na specjalne zasiłki celowe brak informacji, na jaki cel zostały przyznane świadczenia.

Ośrodek nie realizuje usług opiekuńczych ani specjalistycznych usług opiekuńczych. Z wyjaśnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że osoby starsze zamieszkują z rodzinami, które zapewniają im opiekę i pomoc.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że OPS w roku bieżącym nie wykorzystuje kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny, który pomaga 5 rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Ośrodek ma opracowany Gminny Programu Wspierania Rodziny.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”
3. Wyjaśnienie Kierownika GOPS w Słupi w sprawie usług opiekuńczych

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

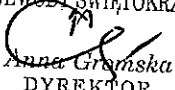
1. Magdalena Pracon
2. Barbara Nowak

Kielce, dnia 2 grudnia 2016 r.

Ze strony kontrolowanej:

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej

Teresa Wajdzik
07.12.2016 r.
Data i podpis

GMINNY OŚRODEK POMOCY
SPOŁECZNEJ W SŁUPI
28-350 SŁUPIA
Regon 291171463
NIP 656-20-38-028

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Anna Gryńska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce